

UNIVERSITATEA “ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE LITERATURĂ
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

Luciditate în dragoste și cruzime în romanele lui
Regis Jauffret

Rezumatul tezei de doctorat

Coordonator științific:
prof. universitar. dr. Simona Mihaela Modreanu

Doctorand
AL-SUDANI K. ZAID KHALDOON ABD OUN

Iași 2025

CUPRINS

Introducere	p.3
Obiective și metodologie	p.4
Rezumate ale ambelor părți	p.8
Concluzii.....	p.10
Cuvinte cheie	p.11
Bibliografie selectivă	p.12

Introducere

„« Vous ne pouvez pas savoir à quel point je
m'en veux de ne pas pouvoir pleurer jour et
nuit ; mais sachez qu'intérieurement, je n'ai pas
cessé un instant de fondre en larmes ». Régis
Jauffret, *Microfictions*

Cuvinte triste și melancolice, aparținând unui scriitor care, din motive necunoscute, are inima plină de tristețe, durere și doliu, un romancier care țipă și plânge constant în spatele unei măști ce îi ascunde fața. Călătoria noastră în lumea lui Régis Jauffret a început cu romanul *Cannibales*, nominalizat, în 2016, la Premiul Goncourt. Un roman care ne-a făcut curioși să cunoaștem motivele urii acestui scriitor față de iubire și care ne-a determinat să-l însoțim în călătoria sa literară, pentru a ne satisface curiozitatea și a descoperi semnificațiile profunde ale acestei opere care constituie punctul culminant al luptei sale cu iubirea. După o lungă căutare în biografia sa literară, am găsit licăriri ale unei dureri adânc îngropate, dar reflectate în scrierile sale, în special în *Microfictions* și mai ales în *Lacrimosa*, romanul cu care a început aventura noastră academică. *Lacrimosa*, o oglindă a ochilor înlăcrimați ai scriitorului și un mijloc prin care se eliberează de durerea amintirilor de dragoste.

În *Lacrimosa*, Jauffret, jelindu-și constant pierderea, își propune totuși să atingă un scop mai înalt. Aceasta este autovindecarea prin scris, mai precis printr-o conversație, de fapt schizofrenică și halucinatorie, în care pune în scenă amintirile doliului: o conversație cu fantoma Charlottei, singura modalitate de a-i accepta sinuciderea și de a uita sau depăși durerea iubirii pentru iubita pe care moartea i-o ia. Alegerea sa de a-l prezenta pe protagonistul din *Lacrimosa* ca scriitor nu poate fi în niciun caz o coincidență, deoarece actul scrisului este aici consacrat ca o adevărată terapie care înfruntă moartea, o terapie diferită de cea a muzicii, considerată o alinare pentru suflet și unul dintre marile mijloace artistice care, potrivit lui Aristotel, purifică sufletul și îl eliberează de tristețea și durerea sa.

Obiective și metodologie

Prin urmare, această teză își propune să se concentreze asupra concepției literare neobișnuite a lui Régis Jauffret și a viziunii sale unice și șocante asupra iubirii, care l-ar fi putut determina să adopte o abordare literară originală.

Căutând, chiar la începutul călătoriei noastre, motivul acestei uri oarbe a lui Régis Jauffret împotriva iubirii, am fost conduși la descoperirea faptului că cheia esențială a acestei agresivități a sentimentelor este durerea pierderii adevăratei sale Charlotte, care acum supraviețuiește doar în inima scriitorului îndrăgostit și în paginile cărții. *Lacrimosa* este, așadar, un roman care, îndepărtând masca de pe lângă scriitor, îi dezvăluie suferința și chinurile, devenind singurul mijloc pentru Jauffret însuși de a se răzbuna pe iubirea nedreaptă, o armă literară prin care jură să distrugă cauza suferinței sale atroce. Pentru a realiza acest lucru, scriitorul s-a bazat în mare măsură pe stilul românesc al lui Truman Capote – *romanul questa*, o formă care, mai ales în acest caz, își propune să prezinte o intrigă narativă bazată pe un eveniment real, capabilă să convingă cititorul de urâtenia și sălbăticia iubirii. Jauffret se arată obsedat de devastarea relațiilor emoționale, introducând sadismul, violul și incestul în romanele sale, prezentând tot ceea ce incită la crime pasionale, intervenind în anchetele poliției și riscând chiar închisoarea pentru dezvăluirea de informații clasificate privind crime în care iubirea a fost elementul principal. Toate acestea nu l-au împiedicat să-și continue războiul.

După ce s-a observat obsesia sa pentru o iubire devastatoare și problemele psihologice de halucinații și schizofrenie care apar în *Lacrimosa*, s-a emis ipoteza că lupta strânsă a lui Jauffret cu iubirea și căutarea sa constantă de răzbunare ar putea fi explicate prin frica și teroarea sa față de experiența pierderii persoanei iubite, care se presupune că ar corupe orice sentiment de iubire și care ne-a făcut să credem că ne-am putea confrunta cu un caz de filofobie.

Scriitorul a luptat împotriva iubirii în diverse moduri, până când a atacat nivelul ei cel mai sublimat, și anume iubirea maternă, un sentiment nobil care unește o mamă cu copilul ei. În celebrul său roman *Canibali*, mama decide să-și ucidă și să-și mănânce fiul, ceea ce întărește ideea că autorul nu tolerează (și nu dorește să exalte) niciun fel de relație romantică, nici măcar iubirea maternă. Totuși, în acest caz, analiza noastră nu ar fi, fără îndoială, completă și nu am putea înțelege cu adevărat ce îl chinuie pe Régis Jauffret, dacă nu ne-am baza pe studii psihologice aplicate persoanelor care suferă de traume determinate de experiențe amoroase dramatice. În același timp, vom aplica teoria traumei unui grup foarte specific de cititori, și anume cei care sunt, într-un fel sau

altul, implicați sau pur și simplu preocupați de narațiune, cititori care îl vor include pe scriitorul însuși, afectat de propria literatură, pentru a măsura impactul acestei scrieri crude și cinice asupra destinatarilor săi.

Prin urmare, cele mai importante obiective pe care ne propunem să le atingem la sfârșitul acestei călătorii literare sunt următoarele patru:

Obiectivul 1 : Este *Lacrimosa o ficțiune terapeutică reușită care vindecă cu adevărat trecutul?*

Obiectivul 2 : Preferința lui Jauffret pentru literatura postmodernă are scopul pur și simplu de a demonstra aderența sa la romanul contemporan sau de a atinge un scop mai personal, legat de viziunea sa asupra iubirii?

Obiectivul 3 : Adoptarea masivă a cruzimii literare de către Jauffret , susținută de Antonin Artaud, este motivată de o simplă admirație pentru stilul artaudian sau își propune cu adevărat să zdrobească și să pedepsească cu cruzime?

Obiectivul 4 : Conform teoriei traumei a lui Cathy Caruth , teoriei dezgustului a lui Paul Rozin , lui Jonathan Haidt și Clark R. McCauley și teoriei stigmatizării și rușinii Au romanul despre căutări ale lui Erving Goffman și romanul epistolar o influență asupra lui Jauffret ca cititor al propriilor sale producții literare? Aceeași întrebare se aplică și unui alt public preocupat de celelalte romane despre căutări ale lui Jauffret , în special *Sévère* , *Claustria* și *La Balade de Rikers Island*.

În final, la finalizarea acestor patru obiective, ne propunem să demonstrăm că, după terapia reprezentată de romanul *Lacrimosa* , Régis Jauffret devine un scriitor filofob .

Metodologie

Într-o teză de doctorat de literatură, pare normal să abordăm aspectele literare legate de sentimentele pe care literatura le transformă în adevărați piloni structurali și totodată într-o oglindă, în care se reflectă scriitorul însuși. Dorim, însă, să ne detașăm puțin de această abordare, să favorizăm o analiză mai degrabă psihologică decât literară. Pentru a face acest lucru, a trebuit să folosim metoda psihologică, singura capabilă să dezvăluie psihologia secretă a scriitorului și a personajelor sale, singura care ne poate oferi un răspuns la întrebarea dacă Jauffret suferă sau nu de probleme psihologice cu un mare impact asupra personalității sale literare. Evidențierea acestei influențe care îl inspiră să scrie opere a căror viziune asupra iubirii este ieșită din comun trebuie să ne servească la atingerea unui obiectiv imperativ pentru noi: să dezvăluim adevărata imagine a lui Jauffret, aceea a unui om zdrobit de chinurile iubirii și a unui îndrăgostit epuizat de absența iubitei.

Evident, dacă abordarea psihologică își găsește astfel întregul sens prin utilizarea metodologiei psihologice, care își propune să aprofundeze profunzimile fricii și urii față de Iubire, abordarea stilistică joacă și ea un rol important în teza noastră, care își propune să studieze și să analizeze romanele lui Jauffret și din această perspectivă, cu scopul de a demonstra că scriitorul folosește mai multe stiluri de scriere ca arme în războiul său împotriva iubirii. Astfel, Jauffret își construiește războiul pe un vast *roman non-ficțional*, care caracterizează romanele publicate după *Lacrimosa*, în care alege să adopte stilul *romanului questa* și *stilul epistolar*, folosit și în *Lacrimosa*. Cât despre acest ultim roman, logic, nu ar trebui să se alinieze cu numeroasele bătălii literare din războiul lui Jauffret împotriva iubirii, deoarece se concentrează pe cauza determinantă a războiului care se va declanșa ulterior - moartea prin sinucidere a femeii iubite.

În fine, abordarea sociologică își află locul în teza noastră prin teoria traumei a lui Cathy Caruth, bazată pe opera lui Sigmund Freud, pe care o vom aplica chiar lui Jauffret, ca cititor al propriilor sale romane. Acest lucru ne va ajuta să înțelegem și apoi să evaluăm starea mentală a scriitorului, ca destinatar al propriilor sale povești. Suntem conștienți de faptul că, prin această parte a tezei noastre, ne îndepărtăm de un studiu literar, preferând să adoptăm o abordare psihosociologică, dar suntem nevoiți să recunoaștem că, pentru a-l înțelege pe adevăratul Régis Jauffret, un studiu strict stilistic și literar nu este suficient .

Pentru o analiză bună, detaliată și riguroasă, s-a decis ca teza să fie un studiu amănunțit și inovator, axat mai degrabă pe psihologie decât pe aspectele strict literare ale romanelor lui Régis Jauffret. În finalul acestui demers și pentru a reconstrui totodată o imagine cronologică a stării psihologice a lui Régis Jauffret, a cărei viziune asupra iubirii evoluează și se schimbă în funcție de perioadele vieții sale, s-a considerat necesară extinderea corpusului inițial, care, în final, a devenit mai amplu:

- faza suferinței rezultate din efectele întunecate ale iubirii: *Această iubire extremă*, *Poveste de iubire* și *Univers, Univers*;
- faza terapiei prin artă împotriva suferințelor iubirii: *Lacrimosa* ;
- faza de questa a romanului și relația tulburată a autorului cu personajele sale iubite: *Sévère*, *Claustria* și *La Ballade de Rikers Island* ;
- faza probabilei aderențe la filofobie, în romanele publicate până în prezent: *Canibali*, *Cannibales*, *Papa*, *Le dernier Bain de Gustave Flaubert* și *Dans le ventre de Klara*.

Următorul tabel prezintă o sinteză a metodologiei noastre de cercetare:

Abordarea	Elementul vizat	Obiectivul
Abordare stilistică	Régis Jauffret scriitorul	Pentru a studia nonficțiunea postmodernă, romanul epistolar și de questa, precum și motivul fundamental pentru utilizarea acestor două genuri complet diferite.
Abordare psihologică	Régis Jauffret și personajele sale în <i>Lacrimosa</i> , <i>Sévère</i> , <i>Claustria</i> et <i>La Ballade de Rikers Island</i> și <i>Cannibales</i> .	viziunea lui Jauffret și a personajelor sale asupra iubirii, concentrându-ne asupra relației care îi unește.
Abordare sociologică	Régis Jauffret, cititor printre cititorii săi, în <i>Lacrimosa</i> , <i>Sévère</i> , <i>Claustria</i> et <i>La Ballade de Rikers Island</i> și <i>Cannibales</i> .	romanelor lui Jauffré asupra nevrozei traumatice.

Rezumatul ambelor părți

Teza noastră este împărțită în două părți, fiecare cuprinzând câte două capitole:

Prima parte este intitulată *De la terapia prin artă la postmodernism – o abordare psihologică și stilistică în ficțiunea terapeutică și postmodernă a lui Régis Jauffret*. Aceasta va scoate la iveală arta postmodernă și modul în care Jauffret folosește funcția postmodernă în *Lacrimosa*, precum și adoptarea acesteia în romanele publicate după *Lacrimosa*. Primul capitol, intitulat *Terapia prin artă: Scrierea în... Lacrimosa ca o oglindă a sufletului chinuit Prin intermediul cruzimii*, vom observa, în romanul deja citat, utilizarea masivă de către Régis Jauffret a terapiei prin artă menită să vindece prin scris. În ceea ce privește cel de-al doilea capitol, intitulat *Ilustrația îndrăzneată a erei postmoderne în romanele lui Régis Jauffret*, vom face o incursiune în literatura postmodernă de după cel de-al Doilea Război Mondial, evidențiind dimensiunile narative, precum și funcțiile utilizate și adoptate de autor, ceea ce ne va permite să verificăm scopurile și alegerile sale literare. În această parte, constatăm că modul în care Régis Jauffret integrează elemente postmoderne în opera sa pentru a explora teme precum dragostea, răzbunarea și suferința nu este pur și simplu un omagiu adus postmodernismului, ci o modalitate de a face față propriilor traume și de a se angaja într-un fel de terapie prin scris. După analizarea dimensiunilor destul de largi ale postmodernității și a fascinației lui Régis Jauffret pentru caracteristicile literare ale acestui curent, pe care le-a adoptat în cele patru romane publicate după *Lacrimosa*, este aproape evident să considerăm că aceasta nu este o consecință a dorinței de a imita stilul lui Truman Capote, idolul său, ci o pregătire pentru un război lung și greu împotriva Iubirii. Jauffret se cufundă astfel în lumea postmodernă și adoptă *romanul-căut* pentru a-și satisface dorința de răzbunare. Totuși, fiind destul de obosit și extenuat de suferințele trecutului cauzate de iubire, suferințe care îl împiedică să se concentreze asupra scopului său, Jauffret efectuează o operațiune catartică prin art-terapie, folosind o concepție postmodernă ce îl ajută să se salveze, redându-i în același timp viața, pentru a-și realiza adevărata dorință, și anume să demonteze Iubirea în cel mai oribil mod și să-și pedepsească personajele amoroase pentru că au comis păcatul Iubirii.

A doua parte este intitulată *De la cruzimea literară a lui Antonin Artaud la receptarea traumei de Cathy Caruth – o abordare psiho-sociologică a romanelor publicate după Lacrimosa*. Această parte se va concentra asupra personajului jauffretian îndrăgostit și asupra lui Régis Jauffret – un cititor printre ceilalți cititori ai săi, atinși de romanele sale esențiale. Primul capitol, intitulat *Se*

răzbunează și se luptă – cruzimea literară a lui Artaud ca război jauffrétian împotriva iubirii și a îndrăgostiților, se va concentra asupra cruzimii lui Antonin Artaud ca pedeapsă aplicată de Jauffret personajelor *romanelor sale de questa*. Pedeapsa se prezintă ca realizarea voinței de pedepsire impuse de Jauffret personajelor sale, cu scopul de a le purifica de păcatul iubirii. În ceea ce privește capitolul al doilea, *Régis Jauffret, autorul și cititorul între libertatea ficției și pedeapsa prin justiție*, vom analiza, în lumina operei lui Cathy Caruth, teoria dezgustului a lui Paul Rozin, Jonathan Haidt și Clark R. McCauley și *Teoria stigmatizării și a rușinii* a lui Erving Goffman, nevroza traumatică a lui Régis Jauffret ca cititor printre ceilalți cititori ai săi. În această parte și prin primul capitol, s-a încercat prezentarea influenței cruzimii teatrului artaudian asupra viziunii lui Jauffret, care, prin alegerea unor relații de dragoste întunecate, de la sadism și sado-masochism la viol incestuos pedofil și canibalism, propune o luptă aprigă împotriva Iubirii traumatice și împotriva îndrăgostiților care încă îndrăznesc să iubească. Este o cruzime care îi rănește pe cititorii adevărați care se regăsesc în paginile acestor romane, dar care îi face bine autorului însuși. Adoptând această strategie terapeutică și prin cel de-al doilea capitol, va adopta o soluție protectoare la atacurile iubirii, filofobia.

În capitolul al doilea, el atacă dragostea pentru ultima dată într-un mod dezgustător, împingând publicul preocupat *Sévère*, *Claustria* și *La Ballade de Rikers Island* să reacționeze negativ împotriva scriitorului și împotriva dragostei: această reacție este justificată de teoriile lui Caruth și Goffman. Pe scurt, după publicarea *Cannibales*, se anunță un scriitor controlat de filofobia ce va caracteriza ultimele sale trei romane.

Concluzii

Prin urmare, privind înapoi la obiectivele acestei teze, iată evaluarea și verificarea celor patru teze pe care ne-am propus să le susținem.

Obiectivul 1 : *Este Lacrimosa o ficțiune terapeutică reușită care vindecă cu adevărat trecutul?*

Lacrimosa este un roman terapeutic care îl vindecă pe Jauffret de efectele iubirii de coșmar care îl devastează cu un șoc traumatic; cu toate acestea, pentru el, acest șoc este singura soluție pentru a depăși amintirile iubirii și, pentru a face acest lucru, adoptă terapia prin artă și scrisul terapeutic. După *Lacrimosa*, el apelează la *romanul de questa*, instrumentul cu care își începe războiul împotriva iubirii.

Obiectivul 2 : *Preferința lui Jauffret pentru literatura postmodernă are oare scopul pur și simplu de a demonstra aderența sa la romanul contemporan sau de a atinge un scop mai personal, legat de viziunea sa asupra iubirii?*

Jauffret folosește postmodernitatea și toate schimbările narative și de conținut propuse de postmoderniști, în special de americani, pentru a prezenta iubirea în cel mai rău mod posibil: sadică, masochistă, devoratoare. Acestea fiind spuse, Jauffret nu adoptă postmodernismul doar pentru a se încadra într-un curent al timpului său sau pentru a răspunde unor necesități literare pe care le considera imperative pentru dezvoltarea sa ca scriitor. Postmodernismul reprezintă pentru el cadrul cel mai propice mai ales pentru realizarea răzbunării sale împotriva iubirii și împotriva tuturor celor care îndrăznesc să iubească.

Obiectivul 3 : *Adoptarea masivă a cruzimii literare de către Jauffret, susținută de Antonin Artaud, este motivată de o simplă admirație pentru stilul artaudian sau își propune cu adevărat să zdrobească și să pedepsească cu cruzime?*

Adoptarea și adaptarea de către Jauffré a cruzimii lui Artaud îi permite scriitorului să facă răzbunarea sa împotriva Iubirii și mai brutală și mai crudă și, în același timp, munca de devalorizare și desacralizare a acestui sentiment și mai totală și definitivă.

Obiectivul 4 : *Conform teoriei traumei a lui Cathy Caruth , teoriei dezgustului a lui Paul Rozin, lui Jonathan Haidt și Clark R. McCauley și teoriei stigmatizării și rușinii, au romanul questa al lui Erving Goffman și romanul epistolar o influență asupra lui Jauffret ca cititor al propriilor sale*

producții literare? Aceeași întrebare se aplică și unui alt public preocupat de celelalte romane questa ale lui Jauffret, în special Sévère, Claustria și La Ballade de Rikers Island.

Cuvinte cheie

- **Terapia prin artă.**
- **Wabi sabi .**
- **Jouhatsu .**
- **Satori.**
- **Nirvana.**
- **Catharsis.**
- **Nevroză traumatică.**
- **Tulpa .**
- **Analepsis .**
- **Cronofobie.**
- **Romanul căutării.**
- **Psihoza Wendigo .**
- **Sindromul Asperger.**
- **Vorarefilie .**
- **Fanfiction .**
- **Sindromul Stockholm.**
- **Teoria atașamentului.**
- **Teoria traumei.**
- **Filofobie .**
- **Teoria dezgustului .**
- **Teoria stigmatizării și rușinii.**

Bibliografie selectivă

LUCRĂRI DE RÉGIS JAUFFRET

- *Cannibale*, Points, Paris, 2017.
- *Cet extrême amour*, Denoël, Paris, 1986.
- *Claustria*, Points, Paris, 2012.
- *Dans le Ventre de Klara*, Éditions Récamier, e. book, Paris, 2024.
- *Histoire d'amour*, Gallimard, coll. « Folio », Paris, 2000.
- *La Ballade de Rikers Island*, Le Seuil, coll. « Cadre Rouge », Paris, 2014.
- *Lacrimosa*, Gallimard, coll. « Folio », Paris, 2008.
- *Le Dernier Bain de Gustave Flaubert*, Seuil, Paris, 2021 .
- *Papa*, Le Seuil, coll. « Cadre Rouge », Paris, 2020.
- *Sévère*, Seuil, Paris, 2010.
- *Univers, Univers*, Gallimard, 2005 .
- *Univers, Univers* , Gallimard, 2005.

LUCRĂRI DESPRE TEATRU

- ADAMOV, Arthur, *Introduction à Antonin Artaud*, dans special Artaud number of the poetry, Juin, n°18, Jstor collection, Yale French Studies, USA, Juin, n°18, 1946.
- ARTAUD, Antonin, *Le théâtre et son double*, Gallimard, Coll. « Folio essai », Paris, 1938.
- ARTAUD, Antonin, *Le Théâtre et son double* (1964), Paris, Gallimard, « Folio essais », 2011.
- ARTAUD, Antonin, *Œuvres Complètes Tome V*. Gallimard, Paris, 1964.
- ARTAUD, Antonin, *Œuvres*, Gallimard, Quarto, Paris, 2004.
- CHAVE, Séverine, *La catharsis : un pont entre théâtre et psychanalyse*, Programme à option : module libre en histoire de l'art Séverine Chave Art & Psychanalyse, n/d. Voir: <http://severinechave.ch/wp-content/uploads/2015/09/La-catharsis-un-pont-entre-th%C3%A9%C3%A2tre-et-psychanalyse.pdf>.

- PATRICE, Parvis, *Dictionnaire du théâtre*, Armand Colin, Paris, 2002.
- VAN BUUREN, Maarten, STERK, Margo, "*Les Cenci*", d'Antonin Artaud Traduction ou Adaptation ?, Master thesis Frans Vertalen, Netherland Utrecht University, Pays-Bas, 2011.
- VIVES, Jean-Michel, *La catharsis, d'Aristote à Lacan en passant par Freud Une approche théâtrale des enjeux éthiques de la psychanalyse Catharsis, from Aristotle to Lacan via Freud A Theatrical Approach to the Ethical Stakes of Psychoanalysis*, dans *Journal of Psychoanalytic Studies*, Department of Psychoanalytic Studies, Paris Diderot, Sorbonne Paris Cité University, Paris, 2010.

LUCRĂRI DE FILOZOFIE

- ARISTOTE, *politique*, trad. J. Tricot, Vrain, Paris, 1995.
- BARRUCAND, Dominique, *La Catharsis dans le théâtre, la psychanalyse et la psychothérapie de groupe*, Epi, Paris, 1970.
- GOLD, Taro *Living Wabi Sabi: the true beauty of your life*, Kansas City, Andrews McMeel Publishing, USA, 2004.
- LEONARD Koren, *Wabi-Sabi for Artists, Designers- Poets and Philosophers*, California, Stone Bridge Press, USA, 1994.
- LEVENSON, Claude B., *Le bouddhisme*, Presses Universitaires de France, Paris, 2018.
- MUHAMMAD Awaida, SHEIKH KAMEL Muhammad, *Buddha and Buddhist philosophy*, Dar Al-Kutub Al-Ilmiyyah. Beirut, 1994.
- RICHARD R. Powell, *Wabi Sabi Simple: Create beauty. Value imperfection*, Live deeply, Adams Media corporation, USA, 2004.
- SCHOPENHAUER, Arthur, *Le monde comme volonté et comme représentation*, PUF, coll. « Quadrige », Paris, 2011.
- SUZUKI, Daisetz, *Zen and Japanese Culture*, Princeton University Press, USA, 1959.

LUCRĂRI CRITICE, PSIHOLOGICE ȘI DIVERSE

- AGGOUN, Amira, *Romanticizing Murderers in Truman Capote's In Cold Blood*, dissertation, Université de Biskra, Algérie, 2020.
- ALLISON, Russell Euan, *Stigma: The Shaming Model*, European Journal of Philosophy, ed. John Wiley & sons Ltd., United Kingdom, 2023.

- AZRIÉ, Abed, *L'épopée de Gilgamesh*, texte établi d'après les fragments babyloniens, assyriens, hittites et hourites, traduit de l'arabe et adapté par Abed Azrié, Albin Michel, Paris, 2015.
- BARKER, Phil, *Psychiatric and Mental Health Nursing - The craft of caring* (2nd ed.), Hodder Arnold, London, 2009.
- BATES, Rodger A., La Brecque, Bryan, "The Sociology of Shaming," The Journal of Public and Professional Sociology: Vol. 12: Iss. 1, Article 3., ed. Kennesaw state university, Georgia, USA, 2020. DOI : <https://doi.org/10.62915/2154-8935.1162>.
- BAUMAN, Zygmunt *La società dell'incertezza*, Bologna, Il Mulino, Italie, 1999.
- BAUMAN, Zygmunt *Amore liquido*, Bari, Economica Laterza, Italie, 2006.
- BISBORT, Alan, *Famous Last Words: Apt Observations, Pleas, Curses, Benedictions, Sour Notes, Bon Mots, and Insights from People on the Brink of Departure*, Pomegranate, United States, 2001.
- BOKSA, Patricia, *On the neurobiology of hallucinations*, Journal of Psychiatry & Neuroscience. 34 (4) : Ottawa, 2009.
- BOWLBY, John, *The making and breaking of affectional bonds. I. Aetiology and psychopathology in the light of attachment theory*. An expanded version of the Fiftieth Maudsley Lecture, delivered before the Royal College of Psychiatrists, 19 November 1976. Br J Psychiatry. 1977. <https://doi.org/10.1192/bjp.130.3.201> _PMID: 843768.
- CAILLOIS., Roger, *Le mythe et l'homme*, Gallimard (Folio essais), Paris, 1938.
- CALVINO, Italo, « Sous le soleil jaguar », dans *Sous le soleil jaguar*, traduit de l'italien par Jean-Paul Manganaro, Seuil, Paris, 1990.
- CANOY, Albert, *La science du mot : traité de la sémantique*, Louvain University, Vlaamsche Drukkerij, belge, 1927.
- CARUTH, Cathy, *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative and History*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, USA, 1996.
- CASTRO, Dana, *Incestes.*, *L'Esprit du temps*, dans « Psychologie », Le Bouscat, France, 1995.
- CHARAUDEAU, Patrick, *Les émotions dans les interactions*, éd., Presses Universitaires de Lyon, 2000.
- CHARAUDEAU, Patrick, Maingueneau, Dominique *Dictionnaire d'analyse de discours*, éd. Seuil, Paris, 2002.

- CHARLES Jones, Alun, *Stigma and Shame: Conceptualisations and Views Concerning Service Use and Health Care Provision: A Literature Review and Commentary*, Journal of Clinical and Medical Research, ed. RedElve, United Kingdom, 2019.
- CHIDIAC, Nayla, *Les bienfaits de l'écriture, les bienfaits des mots*, Odile Jacob, Paris, 2022.
- CHIDIAC, Nayla, Crocq, Louis, *Le Psychotrauma (III) – Névrose traumatique et état de stress posttraumatique Psychotrauma (III) : Traumatic neurosis and posttraumatic stress disorder*, Annales Médico-Psychologiques, Paris, 2011.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0003448711001077>
- COGAN, Gaëlle, *Le Temps retrouvé de Marcel Proust* (Fiche de lecture) Analyse complète et résumé détaillé de l'œuvre, Paris, 2014.
- COHEN, Baron-, *Social and Pragmatic Deficits in Autism: Cognitive or Affective?* dans *Journal of Autism and Developmental Disorders*, New York, 1988.
- COOLS, Valérie, *L'effet-personnage dans le roman*, n/d. ce cours est publié le 5/11/20, 3:53:51 PM. Voir : <https://ent2d.ac-bordeaux.fr/disciplines/lettres-histoire/wp-content/uploads/sites/5/2020/07/ANNEXE-B.pdf>.
- DECLERCQ., Gilles, *L'art d'argumenter : structures rhétoriques et littéraires*, Ed. Universitaires, Paris, 2002.
- DELAS, Nelly, *le guide d'autothérapie par l'écriture*, Coolibri, Toulouse, 2024.
- DIERKER, Lisa, Davis, Kristie Sanders, Barbara, *The imaginary companion phenomenon: An analysis of personality correlates and developmental antecedents*, Ridgeview Institute and the International Society for the Study of Dissociation, Georgia, 1995.
- DUCROT, Oswald, *Les mots du discours*. Ed. Minuit, Paris, 1984.
- EIDEM, Laura *True Storytelling: Fiction and Nonfiction in In Cold Blood and The Executioner's Song*, B. A thesis, university of Michigan, USA, 2008. Voir:
https://lsa.umich.edu/content/dam/english-assets/migrated/honors_files/Eidem%20Laura-True%20Storytelling%20Fiction%20and%20Nonfiction%20in%20In%20Cold%20Blood%20and%20The%20Executioners%20Song.pdf.
- FIDDLER, Thomas, R. Stevens, James, *Killing the Shamen*, Manotick, Ontario, Penumbra Press, Canada, 1985.
- FLAUBERT, Gustave, Descharmes, René *Correspondance*, Librairie de France, Virginia, 1922.

- FORTIER, Frances, Havercroft, Barbara et Lüsebrink, Hans-Jürgen (dir.) *Vies en récit. Formes littéraires et médiatiques de la biographie et de l'autobiographie*. Nota Bene, Collection « Convergences », Montréal, 2007.
- FREUD, Sigmund, *Abrégé de psychanalyse*, PUF, Paris, 1992
- FREUD, Sigmund, *Au-delà du principe de plaisir*, PUF, Paris, 2010.
- FREUD, Sigmund, *Beyond the Pleasure Principle*, in *The Standard Edition of the Complete Psychological Works of Sigmund Freud*, translated from the German under the general editorship of James Strachey in collaboration with Anna Freud, assisted by Alix Strachey and Alan Tyson, 24 vol., London, Hogarth, vol. 18, ch. 3, 1953.
- FREUD, Sigmund, *Deuil et mélancolie*, Petite Bibliothèque Payot, Paris, 2010
- FREUD, Sigmund, *Trois Essais sur la théorie sexuelle*, traduit en français par P. Koeppel. Gallimard, Paris 1987.
- FREUD, Sigmund, *Abrege-de-psychanalyse*, PUF, Paris, 1992.
- GAUTIER, Théophile, « La morte amoureuse », dans *La morte amoureuse et autres nouvelles fantastiques*, Paris, Librio (texte intégral), Paris, 1998.
- GENETTE, Gérard, *Figure III*. Seuil, Paris, 1972.
- GÉRARD, Sonia, *Les confusions de l'inceste, selon une approche psychologique*, Université côte d'azur, Revue Lex société, France, 2023. Voir : <https://hal.science/hal-03953313/>.
- GIBBONS, Michael T., "The Ethic of Postmodernism", *Political Theory*, Sage Publications, University of South Florida, 19.1, USA, 1991.
- GUERRA, Julia, *Here's The Scientific Reason Behind Your Schitt's Creek Obsession*
- GUSTAV JUNG, Carl, *Types psychologiques*. Georg Éditeur, Genève, 1993.

SITOGRAFIE

- AFP, « La famille Stern renonce à sa demande d'interdire le roman de Régis Jauffret », dans *L'express*, Publié le 18/01/2012 à 20:22, mis à jour à 20:23. consulté le 12 décembre 2023 Voir : https://www.lexpress.fr/culture/la-famille-stern-renonce-a-sa-demande-d-interdire-le-roman-de-regis-jauffret_1072933.html?utm.
- ANGOT, Christine, BEIGBEDER, Frédéric, DARRIEUSSECQ, Marie, DESPENTES, Virginie, DJIAN, Philippe, HOUELLEBECQ, Michel, LÉVY, Bernard-Henri, LITTELL, Jonathan, MOIX, Yann et SOLLERS, Philippe. "L'appel des 10 pour Régis Jauffret." *La Règle du Jeu*, 9 décembre 2010. consulté le 14 décembre 2023, Voir : <https://laregledujeu.org/2010/12/09/3802/lappel-des-10-pour-regis-jauffret/>.

- ARZOUMANOV, Anna « Le fait divers littéraire au tribunal : une jurisprudence stylisticienne ? », Recherches & Travaux [En ligne], 92 | 2018, mis en ligne le 25 janvier 2023, consulté le 3 juillet 2025. Voir : <https://journals.openedition.org/recherchestravaux/971#quotation> .
- BRIGHTMAN, Robert A., “*The Windigo in the Material World*”, Wisconsin, University of Wisconsin-Madison, USA, 1988, pp. (337–379). Voir : And how to tell when it's gone too far, publié 15 mai 2018, consulté le 11 Novembre 2022 <https://www.elitedaily.com/entertainment/why-do-i-get-so-attached-tv-shows-experts-explain> .
- Centre National de Ressources Textuelles et Lexicales. Voir : <https://www.cnrtl.fr/definition/hallucination>
- COCQUET, Marion, « *Jauffret, Fritzl et les Autrichiens* », dans *Le Point*, 03/10/2012 à 19h39. consulté le 12 décembre 2023, Voir : https://www.lepoint.fr/culture/jauffret-fritzl-et-les-autrichiens-03-10-2012-1513109_3.php .
- FARIS, Michel J., *Jeffrey Dahmer and Asperger's Disorder*, n/d, consulté le 4.12.2022. Voir : <https://michaeljfaris.com/bgswisconsin/jeffrey-dahmer-and-aspergers-disorder/>.
- HAMILTON, Brad, *Dominique Strauss-Kahn “refused to pay” hooker maid for sex*. New York Post, Published July 3, New York, 2011, 4:00 a.m. consulté le 12 décembre 2023 Voir : <https://nypost.com/2011/07/03/dominique-strauss-kahn-refused-to-pay-hooker-maid-for-sex/>.
- HARLAN, Chico, “*Japan’s ‘Evaporated People Have Become an Obsession for This Journalist.’*” Time, 31 Jan. 2017, consulté le 14 décembre 2023, Voir : <https://time.com/4646293/japan-missing-people-johatsu-evaporated/>.
- JAUFFRET, Régis, *Histoire d’amour*, Gallimard, coll. « Folio », Paris, 2000. Voir le résumé en ligne : <https://www.babelio.com/livres/Jauffret-Histoire-damour/121209?utm> consulté le 4.12.2024.